

TALE VED REGJERINGENS MIDDAG FOR STATSMINISTER ANKER JØRGENSEN,
AKERSHUS SLOTT 16. MAI 1978

Det er alltid en glede å kunne ønske offisielle gjester velkommen til en tilstelning på Akershus Slott. Gleden er særlig stor når jeg i dag kan ønske velkommen til Ingrid og Anker Jørgensen som for første gang besøker Norge som offisielle gjester.

Akershus Slott er en del av det gamle festningskompleks fra middelalderen. Den var byens forsvar mot ytre fiender. Men etter hva jeg er blitt fortalt, har den aldri vært brukt ved dansk-norske stridigheter. Det venter jeg heller ikke at vi vil få så mye av i dag.

- 2 -

Ofte blir offisielle besøk av regjeringssjefer brukt som et middel til å etablere og utdype en personlig og politisk kontakt med land og folk som vi ellers ikke har så nært forhold til. Det er unødvendig å presisere at dette ikke er bakgrunnen for det besøk vi nå har. Her kan man kanskje heller si at det offisielle besøk er en litt høytidelig form for å understreke og komplettere det tette nettverk av offisielle og uoffisielle samarbeidsforhold, og av personlige forbindelser og vennskapsbånd som eksisterer mellom Danmark og Norge.

Det er vel ingen av oss norske som føler seg i utlandet når vi er i Danmark. Og selv om vi på vår egen hjemmebane kanskje ikke oppfatter dansker akkurat som oss selv, oppfatter

vi dem i hvert fall ikke som fremmede.

Mange dansker har etter hvert slått seg ned i Norge. Kong Haakon holdt i sin tidlige regjeringstid en gang en mottakelse for dansker bosatt i Norge. Blant dem var den daværende ordfører, eller borgermester, i Kristiania, Carl Jeppesen, en danskfødt børstebinder. Kong Haakon var i det lune hjørnet og sa rosende til Jeppesen at det gledet ham å se at en danske i Norge kunne gjøre det så pass bra som Jeppesen hadde gjort det. Jeppesen repliserte derpå at Hans Majestet heller ikke hadde gjort det så rent dårlig.

Midt i all vår likhet og nærskap er det også iøynefallende forskjeller mellom Danmark og Norge. Danmark ligger nærmere de større europeiske sentra. Ideer og impulser fra

Europa har ofte gjennom historien kommet til Norge via Danmark. Det gjorde seg naturligvis sterkest gjeldende i den tid de to land var forenet under den danske kongen, men vi finner også senere at Danmark er i en betydningsfull posisjon midtveis mellom resten av Europa og vårt eget land.

Politisk er de to land av stor likhet. Våre samfunn er bygd på de samme demokratiske og velferdspolitiske prinsipper. Både du, Anker Jørgensen, og jeg selv har den blandede glede av å lede en sosialdemokratisk mindretallsregjering. Jeg hadde forleden besøk av en finansminister fra et fremmed land som beskrev den parlamentariske situasjon i sitt land hvor regjeringspartiet satt med 141 av 170 seter i parlamentet. Som det heter i en norsk vise, "der skulle vi ha vøri Ka'l".

Ut gjennom etterkrigstiden har Danmark og Norge lenge fulgt hverandre i viktige utenrikspolitiske spørsmål og beslutninger. Det var først ved det danske medlemskap i De europeiske fellesskap i 1972 at våre to land for første gang valgte hver sin løsning, i begge land på grunnlag av en folkeavstemning.

Det var vel en viss frykt den gangen kanskje både i Danmark og i Norge at det ville oppstå en kløft mellom Danmark og resten av Norden.

Det vil være urealistisk, selv på en festaften som denne, å skjule at det ligger en viss realitet i at de to land velger hver sin orientering i et viktig internasjonalt spørsmål. Men likevel, den kløften som vi fryktet, er ikke oppstått. Jeg tror dette kanskje kan komme av at vi hver på

vår kant har lagt ekstra vekt på å forhindre at det skulle bli noen slik kløft. Vi har på vår side vært opptatt av at selv om Danmark har valgt en annen løsning enn de andre nordiske land i de økonomiske og handelspolitiske orienteringer, må ikke dette bety at Danmark ikke lenger er noe nordisk land. Det betyr heller ikke at vi har noe mindre behov for nær kontakt, samarbeid og vennskap med Danmark enn vi tidligere har hatt. Og dette har vi også heldigvis fått beholde.

Det har vært gjort mange gode prestasjoner i den form for underholdning som i hvert av de to land går ut på å le litt muntert, men også kanskje litt skadefro av den andre. Når jeg drister meg inn i dette litt delikate emne, føler

jeg meg likevel på trygg grunn. Det er en dansk kjentmann jeg følger, H.C. Andersen, som vi ennå ikke har gjort krav på i Norge. Det er mulig at i hvert fall de danske gjester her i kveld ville begynne å gjøre visse tanker om vertskapet hvis jeg sier følgende:

"Jeg er norsk, og når jeg sier at jeg er norsk, så tror jeg at jeg har sagt nok."

Men hvis jeg presiserer at dette er et sitat fra H.C. Andersens "Fillene", eller "Laserne" som det visst heter på dansk, vil dere kanskje heller gjøre en høflig, kulturell refleksjon.

I samtalen mellom den norske og danske fillen, hvor den norske, som vi hørte, åpnet sterkt, kvitterte den danske:

"Men vi har en litteratur, forstår De hva det er?"

Slike spørsmål er ikke lette å håndtere for en stakkars norsk fille. Derfor smalt den til slik:

"Forstår?, din flatlandsboer, jeg skal løfte deg til fjells og nordlyse deg, din fille du er".

Slik fortsatte den vennlige samtalen mellom de to, og ingen skal benekte at eventyrdikteren her kjører ut for fullt med enkle nasjonale karakterstikker. Den danske fillen slutter med å si: "Jeg er bløt og nøyelig, tåler alt, misunner ingen, snakker godt om alle enda det ikke er meget godt å si om de fleste. Jeg gjør alltid narr av dem, for jeg er så begavet."

Den norske fillen sluttet debatten med denne: "Snakk ikke til meg på dette bløte klisterspråket fra flatlandet, jeg blir kvalm av det."

H.C. Andersen reddet seg selv, og han reddet kanskje også meg, ved å runde av med at den norske fillen ble til et papir som en nordmann brukte til å skrive et kjærlighetsbrev til en dansk pike, og den danske fillen ble et papir som ble til manuskriptet til et dansk hyldningsdikt til Norge.

Ikke mer alvor eller filosofi fra min munn i kveld. Nå skal vi ha en hyggelig stund sammen denne vårkvelden på Akershus. Jeg vil foreslå en skål for våre danske gjester, Ingrid og Anker Jørgensen. Jeg uttrykker glede over å ha

dere som våre gjester, og over det gode, nære og varme vennskap og naboskap vi har mellom Danmark og Norge.